

**BELEIDS
PLAN
2013–2016
NAAR EEN NIEUW
EVENWICHT**

**BELEIDS
PLAN
2013–2016
NAAR EEN NIEUW
EVENWICHT**

**DS
AN
16**

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND **NL**

INHOUDS OPGAVE

	PAGINA
BOUWSTENEN	
VEREENVOUDIGING SUBSIDIE-INSTRUMENTARIUM	
SUBSIDIEBUDGET	
1 NAAR EEN NIEUW EVENWICHT	6
1.1 MISSIE EN DOELSTELLINGEN	7
1.2 HET FONDS IN TRANSITIE: EEN TERUG- EN VOORUITBLIK	8
2 PRIORITEITEN	10
2.1 KWALITATIEF HOOGWAARDIG, GOED GESPREID AANBOD	10
2.2 PLURIFORMITEIT	11
2.3 INNOVATIE	12
2.4 VRAAG EN AANBOD	13
2.5 INTERNATIONALE PRESENTATIE EN PROMOTIE VAN PODIUMKUNSTEN	14
3 INSTRUMENTARIUM	16
3.1 REGELING VOOR MEERJARIGE ACTIVITEITENSUBSIDIE	16
3.2 PROJECTENREGELING	17
3.3 WERKBEURZEN EN OPDRACHTEN (VOOR COMPOSITIE EN THEATERTEKSTEN)	18
3.4 PROGRAMMERINGSREGELING	18
3.5 REGELING INTERNATIONALISERING	19
3.6 PRIJZEN	20
4 BEOORDELING	21
4.1 BEOORDELINGSCRITERIA EN -PROCEDURE	21
4.2 PEER REVIEW	22
4.3 ADVISEURS	23
5 COMMUNICATIE EN DIALOOG	24
6 ORGANISATIE	26
7 VERANTWOORDING EN MONITORING	28
7.1 MET ONDERZOEKERS VAN BUITEN	28
7.2 ZELFEVALUATIE	28
7.3 VISITATIECOMMISSIE	29
7.4 SECTORONDERZOEK	29
7.5 PRESTATIEVOORNEMENS EN -VERANTWOORDING	30
8 SAMENWERKING CULTUURFONDSEN	32
8.1 INVESTERINGSGERICHTE AANPAK	33
8.2 GOVERNANCE EN BEHEER	33
8.3 INTERNATIONAAL	34
9 BEGROTING FONDS PODIUMKUNSTEN	35
9.1 TOELICHTING OP DE BEGROTING	36
COLOFON	37

BOUWSTENEN FONDS PODIUMKUNSTEN

BETERE AANSLUITING VAN VRAAG EN AANBOD

- meerjarige activiteitensubsidies: normbedrag per activiteit in plaats van exploitatietekort
- meer nadruk op ondernemerschap: meer eigen of andere inkomsten
- programmeringsregeling voor podia en festivals relatief minder gekort
verschuiving van stipendia naar opdrachten

GOED GESPREID KWALITEITSAANBOD

- midden- en kleinbedrijf van de podiumkunsten
- (inter)nationaal toonaangevend
- spreiding standplaats én speelbeurten
- matching van andere overheden is een pre

INTERNATIONALISERING: VAN EN NAAR NEDERLAND

- vergroten artistieke kwaliteit, innovatie en buitenlandse markt voor Nederlandse podiumkunsten
- groeiende mondiale markt & mobiliteit
- alles in één regeling: internationale presentatie, samenwerking, talentontwikkeling
- nieuw: collectieve promotie

PLURIFORMITEIT

- gelijkwaardige criteria (in plaats van instaptoets kwaliteit)
- open voor alle genres en subgenres: kracht van Nederlandse cultuur
- maximum subsidiebedrag
 - ▶ zo gevarieerd mogelijk aanbod

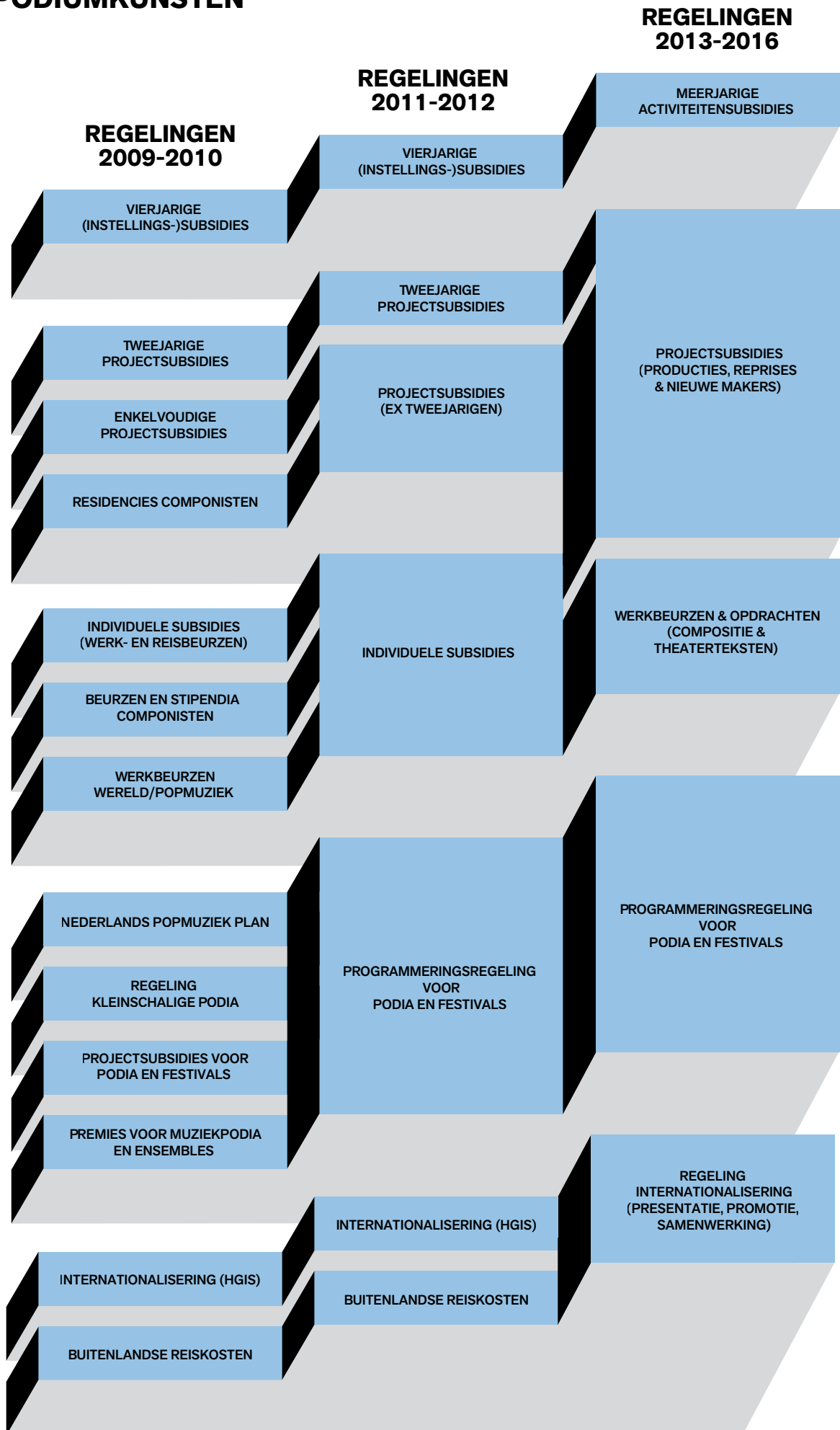
INNOVATIE

- ontwikkeling nieuwe makers, repertoire, stijl, vorm, presentatie
- voorstellingen en concerten in plaats van inkomensvoorziening
- oude budget van beurzen en tweejarigen toegevoegd aan projecten
- nieuwe makers onderdeel binnen projectenregeling
- innovatietoeslag mogelijk bij meerjarige activiteitensubsidies

TRANSPARANT

- vereenvoudiging, minder regelingen
- beoordeling aan de hand van scores
- voorzitters stemmen niet mee

VEREENVOUDIGING SUBSIDIE-INSTRUMENTARIUM FONDS PODIUMKUNSTEN

SUBSIDIEBUDGET FONDS PODIUMKUNSTEN

(GEMIDDELD PER JAAR)

'Naar een nieuw evenwicht' 2013–2016

Regeling Meerjarige Activiteitsubsidie

€24.500.000

Projectenregeling (incl. nieuwe makers)

€6.325.000

Werkbeurzen en opdrachten

€1.400.000

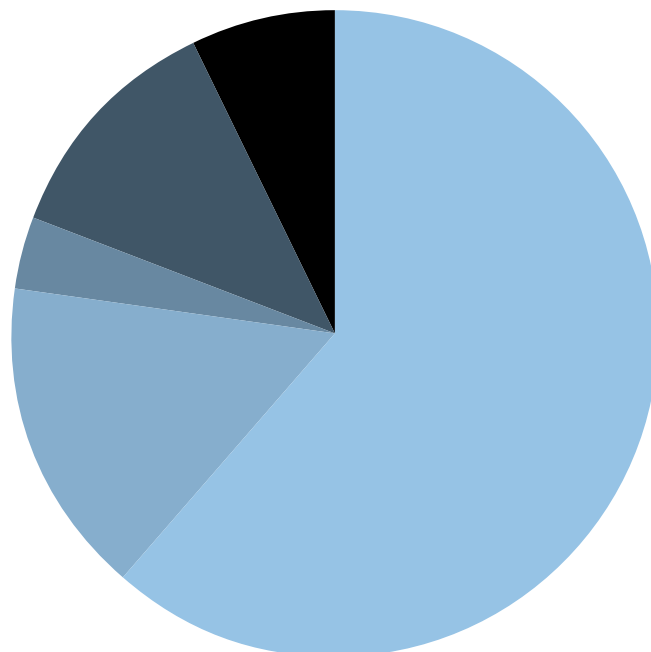
Programmeringsregeling

€4.835.000

Regeling Internationalisering
(incl. collectieve promotie)

€2.780.000

TOTAAL €39.840.000

'Meer voor minder' 2009–2012

Vierjarige instellingssubsidies

€40.000.000

Projectenregeling (incl. tweejarigen)

€7.100.000

Werkbeurzen en opdrachten

€2.330.000

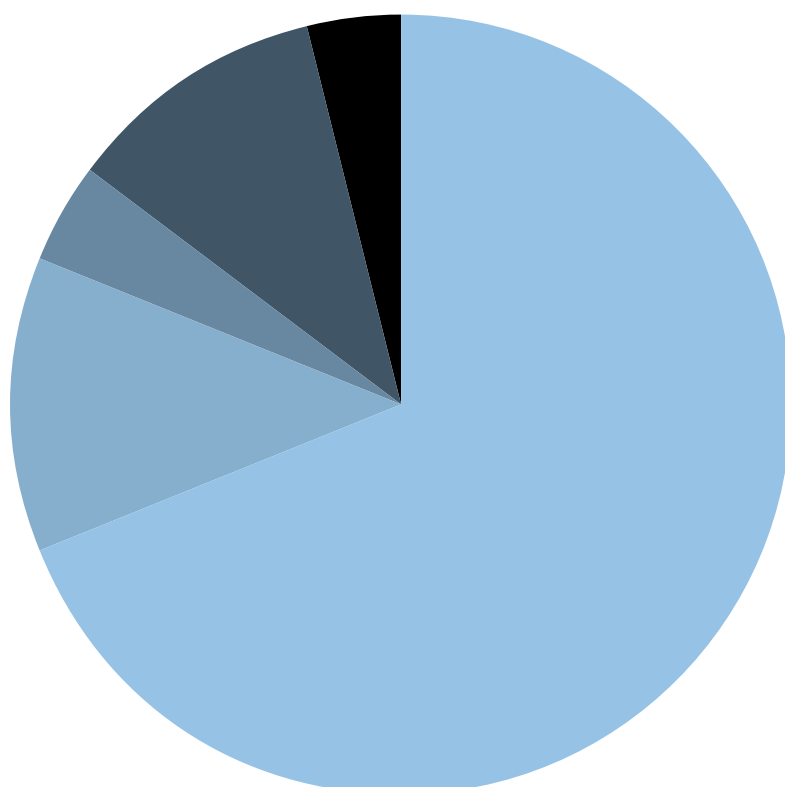
Programmeringsregeling

€6.350.000

Regeling Internationalisering

€2.170.000

TOTAAL €57.950.000

1 NAAR EEN NIEUW EVENWICHT

Het Fonds Podiumkunsten is vier jaar geleden opgericht om de maatschappelijke betekenis van de podiumkunsten te versterken door te investeren in kwaliteit, afstemming van vraag en aanbod en vermindering van subsidieversnippering. De noodzaak van deze opdracht is vier jaar later nog groter geworden door de cultuurbezuinigingen en het daarover in de samenleving gevoerde debat.

De veranderde situatie als gevolg van de bezuinigingen maakt dat het Fonds in allerlei opzichten zal moeten streven naar een nieuw evenwicht. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de balans tussen kwaliteit en pluriformiteit, tussen autonomie en publieksbereik, tussen subsidie en prestaties en tussen fondssubsidie en het financiële draagvlak vanuit de samenleving, waaronder de lokale overheden.

Het Fonds streeft een duurzaam bestel na waarin vraag en aanbod in balans zijn, met oog voor kwaliteit, internationale profilering, ondernemerschap en een breed maatschappelijk en landelijk gespreid bereik. Het Fonds doet dat door interventie in alle schakels van de podiumkunstketen. Maar wel op een zodanige manier dat de subsidieafhankelijkheid tot een minimum wordt beperkt.

Het Fonds geeft prioriteit aan de producties en presentaties van het 'midden- en kleinbedrijf' van de podiumkunsten, waardoor de pluriformiteit van de Nederlandse podiumkunsten zo goed mogelijk kan worden gewaarborgd. Het sterk geslonken budget van het Fonds noopt bovendien tot een transparanter, eerlijker en doelmatiger verdeling van subsidies op basis van prestaties. Daardoor kan het Fonds meer doen met minder geld en wordt het ondernemerschap van instellingen verder gestimuleerd. Tegelijkertijd wordt relatief meer geïnvesteerd in innovatie en de nog niet gevestigde, jongere generaties makers. Zij zijn immers van cruciaal belang voor de artistieke kwaliteit en de maatschappelijke relevantie van de podiumkunsten in de toekomst.

1.1 MISSIE EN DOELSTELLINGEN

Het Fonds Podiumkunsten heeft als missie om naast de Basisinfrastructuur te zorgen voor een zo goed en veelzijdig mogelijk podiumkunstaanbod en voor een zo groot mogelijk maatschappelijk bereik daarvan.

Doelstellingen daarbij zijn:

- Mogelijk maken van toonaangevend, kwalitatief hoogwaardig aanbod van podiumkunsten, dat gespreid over het land wordt gepresenteerd.
- Zorgdragen voor pluriformiteit van verschijningsvormen, genres en specialisaties in dat aanbod.
- Stimuleren van innovatie, nieuw werk en een in de dagelijkse kunstpraktijk geïntegreerde aanpak van talentontwikkeling.
- Versterken van de relatie tussen vraag en aanbod, versterken van cultureel ondernemerschap en verminderen van de afhankelijkheid van subsidies.
- Het stimuleren van de presentatie en promotie van Nederlandse podiumkunsten in het buitenland en de presentatie van buitenlandse podiumkunsten in Nederland.

Het Fonds beschouwt het door het ministerie van OCW en Fonds gesubsidieerde podiumkunstenlandschap als een gelijkwaardige eenheid, waarin de fondsgesubsidieerde activiteiten complementair zijn aan de die in de Basisinfrastructuur en deze op onderdelen versterken. Het Fonds opereert en oordeelt onafhankelijk, maar vormt zijn beleid en subsidiebeslissingen in wisselwerking met ontwikkelingen en relevante spelers in de samenleving, het kunstenveld en het kunstbeleid. Het Fonds doet dat als beleidsvoorbereider en uitvoerder van het beleid van de verantwoordelijke bewindspersoon voor Cultuur binnen de wettelijke en bestuurlijke kaders die gelden voor alle landelijke publiek gefinancierde cultuurfondsen in Nederland.

1.2 HET FONDS IN TRANSITIE: EEN TERUG- EN VOORUITBLIK

Het Fonds Podiumkunsten (oorspronkelijk: Nederlands Fonds voor Podiumkunsten+) ontstond in november 2007 uit een fusie van drie landelijke cultuurfondsen. De fusie bracht zowel alle podiumkunstdisciplines onder één noemer als de hele keten van scheppen, produceren, programmeren en publieksopbouw. Het Fonds kreeg daarbij tegelijkertijd de verdeling van vierjarige subsidies onder zijn hoede. In het voortraject van de oprichting van het Fonds speelden de bevindingen van de commissie-d'Ancona een belangrijke rol¹. Deze breed door het podiumkunstenveld gedragen commissie legde de vinger op een aantal negatieve ontwikkelingen die het draagvlak voor de podiumkunsten bedreigen, en reikte daar oplossingsrichtingen voor aan. Deze strategische analyse vormde de basis voor de oprichting en de breed gedragen prioriteiten en beleidsuitgangspunten van het nieuwe Fonds. De uitvoering daarvan begon in 2008 en loopt door tot in de toekomst van de aankomende beleidsperiode.

Markerende momenten zijn de volgende:

1. De **vierjarige regeling en tweejarige regeling**, die het Fonds in de periode **2009-2012** voor het eerst uitvoerde.
Voor het eerst werd gewerkt met een breder beoordelingskader waarin naast artistieke kwaliteit een belangrijke plaats was ingeruimd voor ondernemerschap, samenhang in de keten en publieksoptwikkeling. 'Meer voor minder' was het leidende beleidsprincipe, waardoor 20 procent minder instellingen dan voorheen een vierjarige subsidie ontvingen. Voor het eerst werd de trend van het almaar toenemend aantal subsidies omgebogen.
2. De drastische aanpassing in **2010** en **2011** van de **overige regelingen** van het Fonds. Uit een externe evaluatie van de regelingen die het Fonds van zijn voorgangers had overgenomen bleek dat het oude instrumentarium een historische gegroeide lappendeken was geworden, die niet effectief genoeg meer was om de verbinding tussen kunst en samenleving te versterken. Na een eerste vereenvoudiging in 2008 volgde met ingang van 2011 een fundamentele hervorming van de regelingen voor podia, festivals en compositie en werden diverse veranderingen doorgevoerd in de projectenregeling.
3. De **nieuwe regeling meerjarige activiteitensubsidies 2013-2016** die in het najaar van 2011 werd gepresenteerd aan het veld. Hiermee is een nieuw systeem van subsidiëring geïntroduceerd, waarin de traditionele financiering van exploitatietekorten heeft plaatsgemaakt voor een meerjarige financiële bijdrage die wordt berekend aan de hand van een genuanceerd systeem van norm-

bedragen voor concerten en voorstellingen. De hoogte van het subsidiebedrag beweegt daarin mee met de prestaties van een instelling. Deze drastische vernieuwing komt voort uit de noodzaak om de sterk geslonken subsidiebudgetten eerlijker en doelmatiger te verdelen en de verbinding met de samenleving versneld te kunnen versterken. Het daarvoor noodzakelijke ondernemerschap wordt verder bevorderd via aanpassingen in de beoordelingscriteria en via drempel- en streefnormen.

4. De afstemming van de **overige regelingen in 2013-2016** (voor compositie, projecten en programmering) op de veranderende situatie in de podiumkunsten en de meerjarige financiering daarvan. Deze aanpassingen dragen er enerzijds toe bij dat de bezuinigingen het bestel niet op slot zetten voor experiment, innovatie en de cultuurdragers van de toekomst en anderzijds dat de vraag naar kwaliteitsaanbod vanuit de podia effectiever kan worden bevorderd.

De keuze om bij de start van het Fonds te werken met een transitieperiode waarin aanscherping van beleid en regelingen weloverwogen en gefaseerd kon plaatsvinden heeft vruchten afgeworpen. Het bood het Fonds in het eerste jaar van zijn bestaan de noodzakelijke ruimte om zich te concentreren op zijn omvangrijke nieuwe taak vierjarige subsidies te verstrekken. Later schiep het de ruimte de noodzakelijke veranderingen in het subsidie-instrumentarium goed voor te bereiden en uit te voeren, inclusief de invoering van een ambitieus monitorsysteem. Met de aanpassingen in de regelingen tussen ►

VERVOLG ► 2009 en 2012 heeft het Fonds al een aantal stappen in de gewenste richting gezet. Het Fonds beziet de periode 2013-2016 dan ook als een logische volgende fase in het tot nu toe gevoerde beleid.

¹ d'Ancona, Kramer, Mulders, Saraber, Schnabel,
Uit! Naar podiumkunsten met een nieuw élan
(Den Haag 2006).

2 PRIORITEITEN

2.1 KWALITATIEF HOOGWAARDIG, GOED GESPREID AANBOD

Kwaliteit weegt in de visie van het Fonds onverminderd zwaar. Die kwaliteit hangt niet af van de grootte van een instelling. De typisch Nederlandse pluriformiteit van kleinere en middelgrote instellingen, met haar rijkdom aan genres en subgenres, functioneert op hoog niveau en levert ook veel internationaal topaanbod op. De artistieke kwaliteit van aanvragen wordt beoordeeld op basis van de kwaliteit van de voorstellingen en concerten, in samenhang met de potentie en kwaliteit van het ingediende plan en de uitvoeringskansen. Vakmanschap, zeggingskracht en oorspronkelijkheid van het werk zijn hierbij kernbegrippen. De artistieke ontwikkeling en productie van de kunstenaar wordt ook beschouwd in relatie tot de positie die deze inneemt en ambiert binnen de podiumkunsten en de samenleving.

Het aanbod dat door het Fonds wordt ondersteund reist gemiddeld genomen veel door het land. Het draagt daarom in belangrijke mate bij aan de toegankelijkheid van podiumkunsten voor een breed publiek. Nu de Basisinfrastructuur krimpt, worden goed gespreide speelbeurten in het midden- en kleinbedrijf van de podiumkunsten nog belangrijker voor het maatschappelijk bereik. Daarom betreft het Fonds niet alleen de standplaats, maar ook de spreiding van speelbeurten door het land in de beoordeling. Uitgangspunt daarbij is dat voorstellingen voor zo veel mogelijk Nederlanders te zien zijn, op locaties die passen bij het aanbod en het te verwachten publiek. Naast een goede inbedding in de eigen standplaats van de instelling dragen ook vaste relaties met podia in het land bij aan publieksopbouw. Circuits van podia waarin de programmering van specifieke typen aanbod met kennis van zaken onderling is afgestemd versterken de aansluiting tussen vraag en aanbod.

In de standplaats is lokaal draagvlak, tot uitdrukking komend in samenwerkingsverbanden en geldstromen, van betekenis voor het publieksbereik, de zichtbaarheid en de toekomstbestendigheid van podiumkunsten in de samenleving. Bij verschillende regelingen van het Fonds, zoals de regeling voor meerjarige activiteitensubsidies en de programmeringsregeling, werkt ondersteuning van een lokale of provinciale overheid daarom als een pre.

2.2 PLURIFORMITEIT

Cultuur ontwikkelt zich steeds horizontaler, democratischer en van onderop. Dat geldt zowel voor het maken als het consumeren van cultuur. Verscheidenheid in artistieke verschijningsvormen is bovendien van oudsher een sterke eigenschap van de Nederlandse cultuur. Tegelijkertijd komt juist die pluriformiteit door de bezuinigingen op cultuur en de krimp van de Basisinfrastructuur onder druk te staan. Om de samenleving als geheel bij cultuur en podiumkunsten betrokken te houden laat het Fonds de vertegenwoordiging van pluriformiteit aan genres en subgenres in het bestel zwaarder dan voorheen meewegen. Dit krijgt onder meer gestalte door een aangepaste weging van criteria, waarin pluriformiteit een gelijkwaardiger positie heeft ten opzichte van kwaliteit. Daarnaast zorgt maximering van het subsidiebedrag ervoor dat met het beperkte budget op doelmatige wijze een zo gevarieerd mogelijk aanbod wordt meegefinancierd.

Aanbod voor kinderen en jongeren maakt volwaardig deel uit van de pluriformiteit aan genres. Het Fonds stelt net als in de vorige beleidsperiode daarom geen aparte regelingen en commissies in voor jeugd aanbod, maar beschouwt jeugd aanbod als onmisbaar onderdeel van het gehele bestel. Dat wil zeggen dat aanvragers voor jeugd aanbod gebruik kunnen maken van dezelfde subsidiemogelijkheden als makers die voor volwassenen werken, en op dezelfde wijze worden beoordeeld. Met betrekking tot de afweging van pluriformiteit is het Fonds zich er daarbij van bewust dat de mogelijkheden voor jeugd aanbod in de Basisinfrastructuur in bepaalde disciplines zijn afgenomen.

Culturele diversiteit is inmiddels een vanzelfsprekend onderdeel geworden van de pluriforme artistieke cultuur, nationaal en internationaal. In grote steden is het een onderwerp dat ook nog eens direct raakt aan het ondernemerschap van instellingen, in de verbinding met nieuwe generaties makers en publiek. Het is daarmee tijd voor een verdere vertaling naar de reguliere werkwijze van het Fonds. Het programma culturele diversiteit in de periode 2009-2012 heeft een impuls gegeven aan enerzijds aanvragen en kennisontwikkeling in het veld en anderzijds de kennis bij het Fonds. Instrumenten waren onder meer de debatareeks *ComMotie*, een innovatieprogramma met 'rugzakjes' voor werk van beginnende makers en de start van een project voor collectieve programmering van voorstellingen uit niet-westerse landen. In de periode 2013-2016 is het zaak de verworvenheden hiervan tot hun recht te laten komen in de reguliere uitvoering van de verschillende regelingen. De samenstelling van adviescommissies en veranderde weging van beoordelingscriteria scheppen daarvoor de noodzakelijke basisvoorwaarden.

2.3 INNOVATIE

Innovatie is onmisbaar voor podiumkunsten die zich willen blijven houden tot de actualiteit van de samenleving. Het Fonds beziet innovatie daarbij als de ontwikkeling van nieuwe vorm en inhoud in brede zin. Vernieuwing in repertoire, artistieke verschijningsvorm, stijl en thematiek; begeleiding van een nieuwe generatie makers; maar evenzeer vernieuwing van presentatievormen, werkwijzen om het publiek bij voorstellingen te betrekken en onconventionele organisatievormen maken de podiumkunsten van de toekomst.

In sectoranalyses werd de afgelopen jaren gewezen op het risico dat vernieuwende en gevestigde podiumkunsten geleidelijk van elkaar verwijderd raken in eigen circuits. Dat komt de ontwikkeling van de podiumkunsten niet ten goede. Het beleid is daarom sinds de vorige beleidsperiode meer gericht op een integrale benadering van innovatie. Daarbij nemen gezelschappen en ensembles zelf verantwoordelijkheid voor experiment en talentontwikkeling. Afgestudeerde makers groeien zo veel mogelijk verder binnen de bestaande infrastructuur, door training op de werkvloer, in wisselwerking met andere generaties.

Die benadering wordt de komende vier jaar voortgezet en het Fonds speelt daarin een meer prominente rol. De *research & development* van de podiumkunsten was altijd al gedeeltelijk bij het Fonds belegd. Zo komt de regeling voor meerjarige subsidies ten goede aan instellingen van uiteenlopende artistieke signatuur, van experimenteel tot repertoiregezelschap. De druk op de creatieve ruimte in het bestel als geheel zal echter toenemen. De door OCW gefinancierde Basisinfrastructuur wordt teruggebracht tot een kern van grote instellingen, waarin geen rol meer is weggelegd voor productiehuisen.

De regeling voor meerjarige activiteitsubsidies van het Fonds is, net als de eerdere vierjarige regeling, toegesneden op instellingen die gedurende een aantal jaar op hoog niveau hebben gefunctioneerd. Het heeft daartoe een kleiner budget beschikbaar dan voorheen, en de prestatie-eisen aan instellingen zijn verzwakt. Dat zou de ruimte voor nieuwe ontwikkelingen kunnen inperken. Om ervoor te zorgen dat ondanks de bezuinigingen voldoende middelen beschikbaar blijven om gericht en in samenhang

te kunnen inzetten op dynamiek en innovatie worden de volgende maatregelen getroffen:

- De regeling voor meerjarige activiteiten-subsidies kent een innovatietoeslag, waarop instellingen een beroep kunnen doen als ze uitzonderlijke investeringen doen die leiden tot vernieuwing van de podiumkunsten en de vakdiscipline.
- De projectenbudgetten van het Fonds worden relatief ontzien. Een flexibeler ondersteuning van projecten, opdrachten en nieuw repertoire, en gerichte investering in talent, is naast de meerjarige regeling wezenlijk om de dynamiek in de podiumkunsten te stimuleren.
- De tweejarige projectenregeling verliest met de introductie van de nieuwe regeling voor meerjarige activiteitsubsidies haar onderscheidende doel en karakter en wordt daarom niet gecontinueerd. Het budget van de tweejarige projectenregeling wordt weer aan het reguliere projectenbudget toegevoegd. Hetzelfde geldt voor het beurzenbudget dat in 2009-2012 onvoldoende werd benut. De mogelijkheden voor ondersteuning van afzonderlijke producties, van een breed scala aan podiumkunsten, gezelschappen en ensembles, nemen hiermee toe.
- Binnen de nieuwe projectenregeling wordt een deel van het budget speciaal gereserveerd voor werk van nieuwe makers, met een eigen beoordeling en andere eisen aan ondernemerschap.

2.4 VRAAG EN AANBOD

Het Fonds zet zijn inspanningen voor een betere aansluiting tussen vraag en aanbod in de periode 2013-2016 in versneld tempo voort. Dit manifesteert zich allereerst in de nieuwe regeling voor meerjarige activiteitensubsidies. De ingrijpendste maatregel daarbij is dat het Fonds bij het vaststellen van de subsidiehoogte niet langer uitgaat van het exploitatiekort maar van normbedragen per te realiseren voorstelling of concert. Ook de verscherpte normen voor eigen inkomsten en de maximering van het subsidiebedrag zijn een directe stimulans voor ondernemerschap, publieksbereik, de relaties met podia en een gespreide financiering.

Daarnaast neemt het belang van investeringen in de presentatiefunctie van podia en festivals toe. Die zorgen voor een brede landelijke spreiding, een betere aansluiting van aanbod op de vraag en als gevolg daarvan voor een vermindering van de subsidieafhankelijkheid van gezelschappen en ensembles. De regelingen die de programmering van kwaliteitsaanbod op podia en festivals bevorderen worden daarom zo veel mogelijk ontzien.

In regelingen die gericht zijn op innovatie en dynamiek gelden andere eisen ten aanzien van ondernemerschap. Experiment en vernieuwing verstaan zich weliswaar uitstekend met een creatieve benadering van publiek en financiers, maar de mogelijkheden voor publieksbereik en andere inkomsten zijn hier doorgaans kleiner dan voor gevestigd werk. Het Fonds bevordert de aansluiting tussen innovatief aanbod en de vraag daarnaar op een wijze die past bij het doel van deze regelingen. Zo worden inkomensvormende regelingen voor individuele componisten zo veel mogelijk omgevormd naar instrumenten die de samenwerking met andere schakels in de keten bevorderen, waardoor het te creëren aanbod op voorhand verzekerd is van uitvoeringsmogelijkheden. Het Fonds heeft hiermee een begin gemaakt door in 2011 een regeling voor compositieopdrachten in te voeren. Deze regeling bleek gezien het aantal en de kwaliteit van aanvragen al direct in het eerste jaar een succes en zal daarom maatgevend zijn voor de toekomst.

2.5 INTERNATIONALE PRESENTATIE EN PROMOTIE VAN PODIUMKUNSTEN

Het internationale beleid van het Fonds bevordert internationale mobiliteit, dialoog en samenwerking. Doel hiervan is het vergroten van de artistieke kwaliteit, innovatie en verruiming van de markt voor Nederlandse podiumkunsten en podiumkunstenaars. Een economisch gezond kunstleven van niveau is anno 2012 ondenkbaar zonder aangesloten te zijn bij de internationale kunstpraktijk.

Door actieve deelname aan die internationale kunstpraktijk meten Nederlandse gezelschappen en ensembles zich met het beste van wat de wereld in hun genre te bieden heeft. Omgekeerd gebeurt dit door het beste van de wereld in Nederland te tonen. Deze wisselwerking maakt de Nederlandse podiumkunsten kwalitatief sterker en draagt bij aan het culturele klimaat en imago van ons land. Die kwaliteit en profilering zorgen weer voor een sterkere uitgangspositie van het Nederlandse aanbod op de Europese en sterk groeiende mondiale markt. Tal van Nederlandse kunstenaars en instellingen weten inmiddels substantiële publieksaantallen en inkomsten te genereren met uitvoeringen in het buitenland. Internationaal opereren is niet langer vooral om inhoudelijke redenen van belang; met name ook economisch wint cultuurexport aan betekenis.

Internationalisering heeft in de visie van het Fonds altijd al een hoge prioriteit gehad. Door de toenemende globalisering wordt dit nog belangrijker, ook omdat het een effectieve strategie kan zijn om subsidieafhankelijkheid te verminderen. Het Fonds wil daarom niet minder maar juist meer investeren in zijn internationale instrumenten. Cultuurintrinsieke en economische doelstellingen van het beleid liggen daarbij in elkaars verlengde.

Tot voor kort waren Theater Instituut Nederland (TIN) en Muziek Centrum Nederland (MCN) belangrijke institutionele spelers voor de promotie van theater en muziek in het buitenland. Deze taak komt nu bij het Fonds te liggen, naast de taak die het Fonds al had om de internationale artistieke ambities en mobiliteit van individuele makers te ondersteunen.

Het Fonds staat een geïntegreerde aanpak voor ogen in één heldere en samenhangende regeling voor internationalisering. De basis is de bestaande (in 2012 vernieuwde) Regeling Internationalisering. De regeling is gericht op:

- activiteiten met als doel vergroting van de buitenlandse afzet en inkomsten, in het bijzonder voor popmuziek en andere onge-subsidieerde kleinschalige muziek-, dans- en theatervormen waarvoor de internationale markt relatief het belangrijkste en het meest kansrijk is. Hiervoor wordt een onderdeel aan de regeling toegevoegd voor collectieve (meerjarige) promotie;
- versterking van de internationale positie, carrière en mobiliteit van Nederlandse kunstenaars door ondersteuning van (gebundelde) presentaties en tournees van Nederlandse podiumkunsten in het buitenland;
- ruimte voor samenwerking en dialoog, door ondersteuning van research buiten Nederland, samenwerking tussen Nederlandse en buitenlandse podiumkunstenaars, masterclasses en workshops. Onderdeel hiervan is internationale talentontwikkeling van jonge makers. Door de voortschrijdende globalisering krijgt ook de concurrentie steeds vaker een internationaal karakter. Het is daarom zaak de ontwikkeling van jongere generaties makers meer in een internationale context te laten plaatsvinden. Het Fonds zal in het deel van het projectenbudget dat is gericht op talentontwikkeling speciale aandacht laten uitgaan naar internationalisering. Daarnaast zal (een visie op) talentontwikkeling in de regeling internationalisering als positief element in de aanvragen worden begroet.
- versterking van het internationaal cultureel niveau en klimaat in de podiumkunsten, door bijzondere buitenlandse programmering in Nederland te ondersteunen.

Waar het collectieve promotie betreft concentreert het Fonds zich op de prioriteitslanden van het Internationaal Cultuurbeleid². Hoewel er mondiaal meer interessante culturele brandpunten zijn is de schaal van collectieve promotie gebaat bij een focus van aandacht en middelen. Voor de overige, bestaande subsidiemogelijkheden voor presentatie en samenwerking kan ►

VERVOLG ► een bredere focus aan de orde zijn dan de prioriteitslanden. Maatgevend zijn daarbij de internationale markt- en carrièremogelijkheden voor podiumkunstenaren. Doel is immers dat vraag en aanbod elkaar internationaal beter weten te vinden. Het Fonds toetst de haalbaarheid van de plannen, de betekenis van de presentatieplek en het belang voor de Nederlandse podiumkunsten.

Op verzoek van de ministeries van OCW en Buitenlandse Zaken voerden de cultuurfondsen in de afgelopen cultuurnotaperiode gezamenlijke meerjarige strategische programma's uit om de samenwerking tussen Nederland en Brazilië ('Central de Cultura'), de Nederlandse Cariben (KulturA), China en Turkije te intensiveren. In de komende beleidsperiode zullen de fondsen daarnaast opnieuw, indien dit wenselijk is, gezamenlijke internationale programma's ontwikkelen en uitvoeren in het kader van het internationaal cultuurbeleid, liefst in samenwerking met andere partijen zoals SICA (Stichting Internationale Culturele Activiteiten). Daarbij kan ook een vervolg van eerdere programma's aan de orde zijn.

² Voor de periode 2013-2016 zijn dat Duitsland, België (Vlaanderen), Groot-Brittannië, de Verenigde Staten, Italië, Spanje, Frankrijk, Brazilië, Turkije, Rusland, China, India, Zuid-Afrika, Indonesië en Japan.

3 INSTRUMENTARIUM

Het Fonds Podiumkunsten realiseert zijn doelstellingen via een samenhangend pakket van regelingen. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in vereenvoudiging van het instrumentarium, een betere onderlinge aansluiting van de verschillende regelingen en een effectieve vertaling van de beleidsdoelstellingen naar de criteria en werkwijze van de regelingen. Op die terreinen zet het Fonds in de periode 2013-2016 volgende stappen. Uitgangspunt daarbij is een toekomstbestendig instrumentarium dat meerdere beleidsperiodes kan worden gebruikt, maar door accentverschuivingen in staat is richting te geven aan actuele ontwikkelingen, in samenwerking met de dynamiek in het bestel en de samenleving.

Het instrumentarium van het Fonds Podiumkunsten omvat in 2013-2016 de volgende regelingen:

3.1 REGELING VOOR MEERJARIGE ACTIVITEITENSUBSIDIE

DOEL

De regeling draagt bij aan een duurzaam, kwalitatief hoogwaardig en pluriform aanbod van professionele podiumkunsten in Nederland en aan het opbouwen en bereiken van publiek daarvoor.

AANVRAGERS

Producerende instellingen, festivals en concoursen die in de praktijk gedurende een aantal jaar op hoog niveau hebben gefunctioneerd met een herkenbare artistieke signatuur.

SUBSIDIEVORM

Een subsidie voor activiteiten gedurende twee jaar, met een verlenging van nog eens twee jaar. De subsidie bestaat voor festivals en concoursen uit een vast bedrag en voor producerende instellingen uit een basisbedrag per voorstelling, met verschillende basisbedragen voor verschillende typen aanbod.

BELANGRIJKSTE VERANDERINGEN

Instellingssubsidies zijn vervangen door activiteitsubsidies, waarbij geen exploitatietekorten meer worden gefinancierd. De hoogte van het subsidiebedrag is direct gekoppeld aan de prestaties. Instellingen krijgen voor vergelijkbare activiteiten hetzelfde bedrag. Er gelden drempelnormen voor toetreding, en worden strengere eisen gesteld aan eigen dan wel andere inkomsten.

BUDGET PER JAAR
€ 24.500.000

3.2 PROJECTENREGELING

DOEL

De projectenregeling speelt een sleutelrol in het op peil houden van de pluriformiteit en dynamiek in het landelijke podiumkunstenbestel. De regeling stimuleert kwaliteit en in samenhang daarmee artistieke innovatie en de ontwikkeling van nieuwe makers.

AANVRAGERS

Producterende instellingen en individuele makers in alliantie met een instelling die primair is gericht op het produceren of presenteren van podiumkunsten.

SUBSIDIEVORM

Een bijdrage voor de (opdracht tot) ontwikkeling en uitvoering of de herneming van een concert of voorstelling. De regeling kent twee vormen (met eigen budgetten):

- **Productiesubsidie voor aanvragers die al enige tijd actief zijn**, naar het model van de bestaande regeling. Door de sterk oplopende druk op dit budget als gevolg van de bezuinigingen neemt de kans toe dat deze subsidie zal worden gezien als een vorm van structurele ondersteuning. Het Fonds zal de ontwikkelingen op dit vlak (zoals onder meer tot uitdrukking komend in de frequentie van aanvragen) daarom nauwgezet volgen. Ook onderzoekt het Fonds hoe doelmatigheid en objectiviteit bij het bepalen van de subsidiehoogte verder te vergroten zijn, op een wijze die past bij de variëteit aan aangevraagde projecten binnen dit budget, bijvoorbeeld via drempelnormen en maximering.
- **Subsidie voor producties van nieuwe, talentvolle makers**. Subsidie is altijd bedoeld voor en gekoppeld aan een specifieke maker. Ze kan door het eigen gezelschap of ensemble van de maker worden aangevraagd, of door een podium of een producerende instelling die de maker een opdracht verstrekt of de totstandkoming van diens voorstellingen of concerten mogelijk maakt.

BELANGRIJKSTE VERANDERINGEN

Het budget van de oude tweejarige project-subsidies en individuele ontwikkelbeurzen wordt toegevoegd aan de nieuwe projectenregeling. De ontwikkelbeurzen en tweejarige regeling komen te vervallen. Binnen de projectenregeling wordt een apart budget voor nieuwe makers gereserveerd, met eigen beoordelingscriteria en andere eisen aan het ondernemerschap. Het Fonds onderzoekt of het mogelijk is de subsidie voor nieuwe makers een flexibeler vorm te geven met een kortere en interactiever aanvraagprocedure. Voor reguliere projecten wordt het in 2011 reeds ingevoerde minimum percentage eigen inkomsten gehandhaafd, evenals de maximering van het subsidiebedrag.

BUDGET PER JAAR
€ 6.325.000

3.3

WERKBEURZEN EN OPDRACHTEN

(VOOR COMPOSITIE EN THEATERTEKSTEN)

DOEL

Werkbeurzen en opdrachten bevorderen het scheppen van composities en theaterteksten en de uitvoeringsmogelijkheden daarvoor, en in wisselwerking daarmee de vakmatige en artistiek-inhoudelijke ontwikkeling van componisten en theaterauteurs. De regeling is in de eerste plaats van betekenis voor de kwaliteit en innovatie van de Nederlandse podiumkunsten.

AANVRAGERS

Professionele componisten en theaterauteurs, producerende instellingen en podia.

SUBSIDIEVORM

- **Voor composities** kan subsidie worden verstrekt in de vorm van opdrachten of van een werkbeurs. In beide gevallen komt deze ten goede aan de componist, ook wanneer ze (in het geval van een opdracht) wordt aangevraagd door een producerende of presenterende podiumkunstinstantie.
- **Voor theaterteksten** wordt subsidie verstrekt in de vorm van een werkbeurs voor de auteur. Bij het Nederlands Letterenfonds bestaat een regeling voor opdrachten.

BELANGRIJKSTE VERANDERINGEN

Het Fonds beschikt met ingang van 2013 niet meer over inkomensvormende instrumenten. De stipendia worden afgeschaft en de mogelijkheden voor opdrachten worden verruimd. Werkbeurzen blijven bestaan. Dit instrument met een kortere looptijd is specifiek gericht op innovatie en biedt tevens de gelegenheid aan net afgestudeerde componisten om 'vliegren' te maken alvorens in een directe relatie tot opdrachtgevers te functioneren. In genres als jazz, wereldmuziek en pop valt het scheppingsproces en het opdrachtgeverschap bovendien vaak samen met de uitvoeringspraktijk, waardoor werkbeurzen daar meer passend zijn. De in 2010 ingestelde werkbeurzen voor theaterauteurs blijven vooralsnog ongewijzigd. Stimulering van het schrijven van toneelteksten via werkbeurzen en opdrachten blijft het uitgangspunt. In overleg met het Letterenfonds wordt overlegd over een mogelijke 'uitruil' van de regelingen, waarbij het Fonds Podiumkunsten een opdrachtenregeling voor theaterteksten zou opnemen in het verlengde van de regeling voor compositie.

BUDGET PER JAAR
€ 1.400.000

3.4

PROGRAMMERINGSREGELING

DOEL

De regeling is er in de eerste plaats op gericht om de programmering van een pluriform kwaliteitsaanbod en het publieksbereik daarvan te vergroten.

AANVRAGERS

Theater- en concertzalen en festivals, in vrijwel alle soorten en maten, inclusief poppodia en -festivals.

SUBSIDIEVORM

Er zijn subsidiemogelijkheden voor reguliere en kleinschalige of incidentele programmering van podia, programmering van bestaande en nieuwe festivals, en voor popprogrammering, -podia en -festivals. Reguliere programmering van podia en programmering van festivals wordt ondersteund met een vast bedrag vooraf. In de overige regelingen geldt een maximum bijdrage achteraf per geprogrammeerde voorstelling of concert.

BELANGRIJKSTE VERANDERINGEN

Met ingang van 2011 is de programmeringsregeling ingrijpend hervormd en vereenvoudigd. Stimulering van de vraag naar kleinschalig en middelgroot kwaliteitsaanbod heeft ook in 2013-2016 prioriteit voor het Fonds. De programmeringsregeling wordt daarom budgettair relatief ontzien en voortgezet. Het Fonds kiest ervoor om eerst de resultaten van de regeling 2011-2012 te evalueren alsmede de ontwikkelingen in de markt wanneer de bezuinigingen neerslaan vanaf 2013. Daarop kan de regeling in de loop van de komende beleidsperiode zonodig worden bijgesteld. Tot die tijd blijft de regeling grotendeels ongewijzigd.

BUDGET PER JAAR
€ 4.835.000

3.5 REGELING INTERNATIONALISERING

Om de in paragraaf 2.5 geschetste beleidsintenties van internationale mobiliteit, dialoog en samenwerking te realiseren maakt het Fonds gebruik van één internationaliseringsregeling met verschillende, elkaar onderling versterkende subsidiemogelijkheden.

DOEL

Marktverruiming, exportmogelijkheden vergroten, promotie van Nederlandse kunst en cultuur, kwaliteit en innovatie stimuleren door internationale dialoog, samenwerking en presentatie.

AANVRAGERS

Nederlandse ensembles, gezelschappen en podia; SICA en eventuele andere bemiddelende organisaties.

SUBSIDIEVORM

Eén regeling met als basis de huidige regeling internationalisering, gericht op:

- **Collectieve promotieactiviteiten:** samenhangende promotionele (meerjarige) programma's die een of meer podiumkunsten genres bestrijken en waarbij sprake is van een overstijgend belang voor de sector.
- **Buitenlandse presentaties:** (gebundelde) presentaties en (uitgebreide) tournees; het Fonds verstrekt bijdragen in de vorm van internationale reis- en transportkosten. Het huidige snelloket, waarbinnen relatief eenvoudige aanvragen versneld worden behandeld zonder tussenkomst van een adviescommissie, blijkt in de praktijk in een belangrijke behoefte te voorzien van met name podiumkunstaanbod dat productieel niet wordt gesubsidieerd. Het snelloket wordt daarom voortgezet.
- **Uitwisseling:** het Fonds verstrekt hier bijdragen in de vorm van honoraria, internationale reis-, transport- en verblijfkosten.
- **Bijzondere buitenlandse programmering in Nederland:** het Fonds verstrekt bijdragen aan internationale reis- en transportkosten.

Het Fonds zal daarnaast in samenwerking met de andere cultuurfondsen en SICA participeren in grootschalige (statelijke) manifestaties die door de rijksoverheid vanuit cultuurpolitieke motieven worden geïnitieerd. Voorbeelden hiervan zijn: 400 jaar betrekkingen Nederland - Turkije (2012) en Rusland 2013. Uitgangspunt bij dergelijke programma's is dat deze niet eenmalig zijn, maar continuïteit en duurzaamheid waarborgen.

BELANGRIJKSTE VERANDERINGEN

- Stimulans voor marktverruiming wordt sterker verankerd in het instrumentarium, waarin economische en cultuurinnovatieve doelstellingen beter op elkaar aansluiten.
- Introductie van een open systeem waarbinnen partijen met goede ideeën voor effectieve collectieve promotie subsidie kunnen ontvangen van het Fonds. Voor de collectieve promotie zullen in de regeling twee van de vijf jaarlijkse rondes open staan. Hiervoor kiest het Fonds omdat de aanvragen zo beter tegen elkaar kunnen worden afgewogen.
- Onderzocht zal worden of bij gebundelde presentaties voortaan ook buitenlandse partners (podia/festivals) kunnen aanvragen, zoals bij het Mondriaan Fonds al langer gebruikelijk is. Dit kan de animo voor Nederlandse programma's in het buitenland stimuleren en het commitment van de buitenlandse partners vergroten.
- Naar verwachting zal de vraag naar ondersteuning van buitenlandse voorstellingen en concerten in Nederland toenemen door de forse krimp van het meerjarige activiteitenbudget voor festivals.

BUDGET

Met het instrumentarium Internationalisering is een totaal subsidiebudget gemoeid van € 2.780.000.

Binnen de regeling zullen geen specifieke subsidieplafonds gelden voor de afzonderlijke onderdelen. Uitzondering is het snelloket voor buitenlandse tournees, waarvoor een plafond van € 600.000 geldt.

Voor de overige onderdelen gezamenlijk is een budget van € 2.180.000 beschikbaar. Dit is opgebouwd uit € 1.100.000 zoals geormerkt in het beleidskader en € 1.080.000 aan HGIS-middelen, exclusief overhead. Dit budget is in zijn geheel bestemd voor collectieve promotie, presentaties in het buitenland, uitwisseling en bijzondere buitenlandse presentaties in Nederland. Daarnaast gaat het Fonds uit van de middelen die het ministerie van Buitenlandse Zaken tot nu toe beschikbaar stelt aan de sectorinstituten voor de zogenaamde HGIS bezoekersprogramma's.

3.6 PRIJZEN

DOEL

Het Fonds Podiumkunsten reikt prijzen uit om te investeren in artistieke innovatie en talent dat bijdraagt aan de ontwikkeling van toonaangevend, hoogwaardig kwalitatief aanbod.

LAUREATEN

Excellente musici respectievelijk componisten.

PRIJZEN

- **De Nederlandse Muziekprijs** is de hoogste onderscheiding die door het ministerie van OCW kan worden uitgereikt aan een musicus werkzaam in de klassieke muziek. De prijs wordt toegekend op advies van de Adviescommissie Nederlandse Muziekprijs, die is ondergebracht bij het Fonds. De prijswinnaars van de Nederlandse Muziekprijs volgen een studietraject waarin persoonlijke muzikale ontwikkeling centraal staat door te werken met de beste musici in binnen- en buitenland.

De Nederlandse Muziekprijs sluit goed aan op de beleidsdoelstellingen van het Fonds op het gebied van talentontwikkeling en toonaangevend podiumkunstenaanbod. Het Fonds faciliteert de uitreiking van de prijs daarom ook in 2013-2016.

- **De Matthijs Vermeulenprijs** is de belangrijkste Nederlandse compositieprijs, vernoemd naar de in 1967 overleden symfonisch componist Matthijs Vermeulen. Deze prijs wordt tweejaarlijks beschikbaar gesteld door het Fonds aan een Nederlandse componist die naar het oordeel van een jury een bijzonder werk heeft gecomponeerd op het terrein van de hedendaagse muziek. Het Fonds is op dit moment in gesprek met diverse partijen over de wenselijkheid en mogelijkheid om de uiteenlopende prijzen in de muzieksector, waaronder de Matthijs Vermeulenprijs, onder- of samen te brengen bij één instelling. In de andere podiumkunstdisciplines is van een dergelijke clustering al meer sprake. Tot die tijd blijft het Fonds Podiumkunsten ook de Matthijs Vermeulenprijs uitreiken.

BUDGET PER JAAR

NEDERLANDSE MUZIEKPRIJS

€ 50.000

MATTHIJS VERMEULENPRIJS

€ 10.000

4 BEOORDELING

4.1 BEOORDELINGSCRITE- RIA EN -PROCEDURE

De set van beoordelingscriteria is afgestemd op het doel en de vorm van de verschillende subsidie-instrumenten en legt daarom per regeling andere accenten. De basis is echter steeds gelijk:

- kwaliteit (van het aanbod of het programmeringsprofiel);
- bijdrage aan pluriformiteit;
- ondernemerschap;
- geografische spreiding.

Daarnaast komen in specifieke regelingen andere criteria voor, zoals:

- innovatief vermogen of bijdrage aan de ontwikkeling van het vakgebied (innovatie-toeslag en subsidies voor (nieuwe) festivals);
- positionering in de omgeving (programmeringsregeling);
- aanwezigheid van een financiële bijdrage van een andere overheid (meerjarige activiteiten-subsidies/programmeringsregeling);
- verwachte speelpotentie (werkbeurzen voor composities en theaterteksten).

De criteria zijn afgeleid van de beleidsuitgangspunten zoals beschreven in hoofdstuk 2. De criteria worden nader toegelicht in de regelingen. In de aankomende beleidsperiode zijn de beoordelingscriteria gelijkwaardiger. Er wordt niet meer gewerkt met een 'instaptoets' voor kwaliteit, die voorheen maakte dat aanvragen pas op niet-inhoudelijke criteria werden beoordeeld als ze over voldoende artistieke kwaliteit beschikten. Voortaan worden direct alle criteria toegepast. Bij aanvragen met een internationale dimensie vindt beoordeling plaats in relatie tot de internationale context.

Het bureau van het Fonds scheidt de kaders voor het proces van aanvragen en beoordelen. Het Fonds is een helpdesk voor aanvragers, faciliteert het werk van de adviescommissies, bereidt de beoordeling voor met analyses van aanvragen, verzorgt de adviesteksten op basis van de commissieadviezen en neemt op basis daarvan definitieve besluiten over subsidie-aanvragen. Het gewicht van de voorbereiding door het bureau neemt vanaf 2013 toe, omdat de rol van feitelijke informatie en niet-artistieke criteria groeit. Ook groeit de rol die het bureau

speelt voorafgaand aan de aanvraag. Goede voorlichting en begeleiding is immers een belangrijk middel om de stroom van aanvragen beheersbaar te houden; ze bevorderen de kwaliteit en de relevantie van aanvragen en filteren onrealistische aanvragen vroegtijdig uit.

Het Fonds kent enkele regelingen waaraan geen adviescommissie te pas komt vanwege de aard en omvang van de subsidiëring: voor buitenlandse reiskosten en voor programmering van popmuziek. Waar een inhoudelijk oordeel onontbeerlijk is voor de besluitvorming wordt echter met adviescommissies gewerkt.

4.2 PEER REVIEW

Onderdeel van de missie van het Fonds is om een kwalitatief hoogwaardig en gevarieerd aanbod van podiumkunsten te ondersteunen, waarvan zo veel mogelijk mensen kunnen genieten. Om dit te waarborgen en goede keuzes te maken is praktijkervaring en brede kennis van de sector met al zijn artistieke genres, verschijningsvormen, speellocaties en publieksgroepen vereist. Die deskundigheid betreft het Fonds van zijn adviseurs.

Peer review is van verschillende beoordelingsmodellen het in de praktijk best beproefde systeem voor pluriforme en gespecialiseerde vakgebieden zoals kunst en wetenschap. Beoordeling vindt daarbij zorgvuldig plaats door een brede vertegenwoordiging van deskundigen, op basis van een welomschreven set beoordelingscriteria. Dat neemt niet weg dat het ook een kwetsbaar systeem is, dat om die reden in de samenleving kritisch wordt gevolgd. Zoals bij iedere beoordeling door deskundige ingewijden bestaat het gevaar van een zekere tunnelvisie. Ook is er een risico dat men bij de beoordeling van niet-inhoudelijke criteria minder dan wenselijk uitgaat van objectief beoordeelbare feiten.

Om deze kwetsbaarheid te verminderen zet het Fonds een aantal stappen. De eerste heeft te maken met de veranderde visie van rechtswege op het geldende systeem van integriteitsbewaking bij kunstadvisering. Het Fonds heeft naar aanleiding daarvan een strikter protocol ingevoerd waarin verdergaande afspraken zijn gemaakt om belangenverstrengeling of de schijn daarvan te voorkomen.

Verdere maatregelen zijn:

- Het Fonds gaat werken met objectieve voorzitters die thuis zijn in de kunsten, maar niet op hetzelfde terrein actief zijn en ook niet zelf mee oordelen.
- De niet-inhoudelijke criteria zijn belangrijker dan vroeger, waardoor feitelijke prestaties een grotere rol spelen in de beoordeling. Die worden door het fondsbureau bovendien uitgebreider geanalyseerd voorafgaand aan de beoordeling.
- Er wordt gewerkt met een puntensysteem dat al voor de beoordeling duidelijk aangeeft hoe zwaar elk criterium meetelt. Achteraf kan precies worden vastgesteld in welke mate de afzonderlijke criteria hebben bijgedragen tot het oordeel.
- De hoogte van de subsidie wordt nu voor een groot deel genormeerd op basis van prestaties, waarbij de commissie de haalbaarheid van de voornemens toetst, mede in relatie tot de overige aanvragen in dezelfde ronde.
- Het Fonds heeft in de afgelopen vier jaar een uitgebreid systeem opgezet voor voorstellingsbezoek en monitoring van meerjarig ondersteunde instellingen. In de periode 2013-2016 kunnen beslissingen daardoor beter worden voorbereid en onderbouwd.

4.3 ADVISEURS

Het Fonds werkt met een grote pool van circa 150 deskundige adviseurs, die zich in wisselend commissieverband buigen over de subsidieaanvragen die binnenkomen. De pool is zo samengesteld dat voor elke subsidieregeling per ronde een passende commissie kan worden gevormd en dat een gedegen monitoring kan worden gerealiseerd van het werk van meerjarig ondersteunde instellingen. Ook betreft het Fonds adviseurs bij de vormgeving van het beleid, bijvoorbeeld via de jaarlijkse adviseursdag en kleine werksessies.

Adviseurs worden na openbare werving voorgedragen door een externe selectiecommissie. De benoemingstermijn van adviseurs is maximaal twee maal drie jaar. Korte curricula van alle adviseurs staan op de website van het Fonds. Het Fonds besteedt aandacht aan een heterogene samenstelling van commissies, met vertegenwoordiging van verschillende generaties en expertisegebieden. De vertegenwoordiging van jongere adviseurs en cultureel diverse deskundigheid is op peil. Eens in de een à twee jaar worden nieuwe adviseurs geworven en toegevoegd aan de pool. Extra aandachtspunt bij de werving is inzicht in bedrijfsvoering, de vraagzijde van de podiumkunsten en artistieke innovaties van de jongste generatie podiumkunstenaars.

5 COMMUNICATIE EN DIALOOG

Het Fonds hecht grote waarde aan communicatie met de samenleving en het veld. Bij de relatief grote macht en (financiële) verantwoordelijkheid van het Fonds horen aanspreekbaarheid, klantvriendelijkheid en transparantie in visie, beleid en besluiten. Het is een essentieel onderdeel van de functie van het Fonds en zijn beleidsontwikkeling om actief in dialoog te zijn met het veld, collegafondsen en stakeholders, en initiatief te nemen in het (beleids)debat over de podiumkunsten waar het onderwerpen betreft die passen bij de missie van het Fonds. Wanneer het meerwaarde oplevert doet het Fonds dat bij voorkeur in samenwerking met andere instellingen.

Open en actieve communicatie is des te belangrijker nu het systeem van kunstsubsiëring – zowel bij het Fonds Podiumkunsten als bij collega-fondsen – kritischer wordt bekeken door de samenleving. Daaraan liggen zowel politieke ontwikkelingen ten grondslag, als het bestuurlijk 'delegeren' van de besteding van een deel van het rijksbudget voor kunst aan een zelfstandig bestuursorgaan als het Fonds. De primaire doelgroepen van de communicatie zijn (potentiële) aanvragers in de podiumkunstensector en de adviseurs. Stakeholders zijn een tweede belangrijke doelgroep: landelijke, provinciale en gemeentelijke overheden, brancheorganisaties, collegafondsen en de (nationale) pers.

Het Fonds communiceert op een gelaagde manier met deze doelgroepen. Sinds de oprichting heeft zich geleidelijk een verandering voltrokken naar een breder palet van instrumenten, waar naast formele communicatie ruimte is voor een persoonlijker toon en een eigen gezicht van het Fonds. Het Fonds is immers meer dan de optelsom van zijn regelingen en subsidiebeslissingen. Zicht- en hoorbaarheid van het Fonds in de sector zijn hierbij wezenlijk. Daarnaast blijft een heldere, feitelijke communicatie over regelingen en subsidiëring – de kerntaak van het Fonds – vanzelfsprekend het uitgangspunt. De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in de kwaliteit van informatiemateriaal, in live presentatie en in toegankelijkheid van informatie langs een variëteit aan kanalen. Die lijn zet het Fonds voort.

- Voor **communicatie over algemeen beleid, regelingen, prestaties en de werkwijze** van het Fonds wordt gebruikgemaakt van een aantal (semi-)formele middelen. De belangrijkste zijn nieuwsbrieven, persberichten, de jaarverantwoording en een korte publiekversie daarvan, het beleidsplan, de toelichting bij regelingen, algemene inleidingen bij adviezen en de resultaten van in opdracht van het Fonds uitgevoerde onderzoeken en evaluaties. Voorafgaand aan grote veranderingen in regelingen en beleid organiseert het Fonds voorlichtingsbijeenkomsten voor het veld en voor stakeholders. Multimediale presentatie, vraag-en-antwoordsessies en toegankelijk informatiemateriaal maken daar deel van uit. Ook licht de Raad van Bestuur regelmatig ontwikkelingen in beleid en werkwijze toe tijdens openbare debatten en symposia in de sector.
- Voor **communicatie over specifieke beleidsmatige en artistieke thema's**, veelal gerelateerd aan ontwikkelingen en vraagstukken in de sector als geheel of bij aanvragers, organiseert het Fonds zelf openbare en besloten debatten en werkbijeenkomsten met het veld. De weblog van de voorzitter van de Raad van Bestuur geeft daarnaast ruimte voor reflectie, visie en achtergrondinformatie met een persoonlijker toon.
- Voor **communicatie over aanvragen** zijn de adviesteksten in beschikkingen een belangrijk medium, naast persoonlijk contact van fondsmedewerkers met aanvragers. Subsidietoekenningen worden gepubliceerd op de website. Ook de documentatie en communicatie rondom bezwaarprocedures maakt deel uit van de verantwoording over specifieke beslissingen.

VERVOLG ► Spil in de communicatie is de begin 2010 geheel vernieuwde website www.fondspodiumkunsten.nl. De website biedt niet alleen het laatste nieuws over de regelingen en subsidiebeslissingen, maar ook informatie over door het Fonds ondersteunde projecten en aankondigingen van activiteiten van de sector en het Fonds zelf. Alle publicaties van het Fonds zijn op de website te vinden. Sinds 2011 gebruikt het Fonds naast de traditionele communicatiemiddelen *social media* om doelgroepen actueel en persoonlijk te informeren. De eerste stappen die op dit vlak zijn gezet worden in de komende jaren uitgebreid. Inmiddels heeft het Fonds een aanzienlijke hoeveelheid volgers en vrienden op Twitter, LinkedIn en Facebook. Dit biedt de mogelijkheid voor profilering en een directer relatie met doelgroepen. Het gebruik van *social media* genereert ook aantoonbaar meer *traffic* naar de website.

6 ORGANISATIE

Medewerkers en adviseurs zijn de basis voor een goed werkend Fonds. Investeren in podiumkunsten is mensenwerk. In alle lagen van het Fonds wordt dan ook veel aandacht besteed aan deskundigheid, communicatieve kracht en contact met het veld. Bij de oprichting is gekozen voor het model van een matrixorganisatie, waarin zowel een efficiënte aansturing van de functionele processen achter de schermen geborgd zijn als herkenbaarheid en aanspreekbaarheid voor het veld. De organisatie is geformeerd rond artistieke disciplines, met een sleutelfunctie voor de secretarissen. Na hiermee een aantal jaar ervaring te hebben opgedaan heeft het Fonds in 2011 de structuur en de omvang van de organisatie laten evalueren door een gespecialiseerd bureau. Daaruit is gebleken dat taken en verantwoordelijkheden bij het Fonds helder en effectief zijn belegd. De organisatie is goed toegerust op haar taak en er is geen sprake van overcapaciteit.

Vanaf 2013 heeft het Fonds te maken met een verlaging van het budget van circa 28 procent. Dat heeft grote gevolgen voor de te subsidiëren projecten en instellingen, maar kan ook niet zonder gevolgen blijven voor de organisatie van het Fonds. Hoewel de druk op de organisatie als gevolg van de bezuinigingen zal toenemen – er valt een drastische toename te verwachten van de hoeveelheid aanvragen – zou het van weinig realiteitszin getuigen wanneer het Fonds de omvang van de eigen organisatie ongemoeid zou laten. Bij het opstellen van een nieuw organisatieplan stond de uitvoerbaarheid van de kerntaken van het Fonds voorop en is getracht de besparingen zo evenredig mogelijk door alle lagen van de organisatie in te vullen. Leidraad was daarnaast het beleidskader van het ministerie van OCW, waarin is opgenomen dat de beheerlasten van de cultuurfondsen ten hoogste 10 procent mogen bedragen van de totale subsidie. In totaal bedraagt de structurele besparing bij het Fonds op personele en materiële beheerlasten zo'n 600.000 euro.

De herinrichting van de organisatie zal op 1 juli 2013 zijn voltooid. Het matrixmodel blijft behouden, omdat voor de positionering van het Fonds in een woelige toekomst het borgen van de aanwezige kennis over de verschillende vakdisciplines van het grootste belang is. De medewerkers van het subsidiebureau worden flexibeler inzetbaar bij verschillende disciplines om daarmee een effectievere capaciteitsinzet te bewerkstelligen.

Het Fonds blijft ook na de reorganisatie stimuleren dat medewerkers zich ontwikkelen en biedt in dat kader waar mogelijk doorstromingsmogelijkheden. Zo is een aantal bureamedewerkers de afgelopen jaren doorgestroomd naar een functie als stafmedewerker. Medewerkers maken daarnaast gebruik van individuele scholingsmogelijkheden. Ook is geïnvesteerd in de kwaliteit van advisering, via onder meer een masterclass adviesteksten schrijven en een training voor de voorzitters van de adviescommissies. In (de aanloop naar) 2013-2016 biedt de organisatie opnieuw doelgerichte scholing aan om de uitvoeringskwaliteit van haar kerntaken zo hoog mogelijk te houden. Zo worden onder meer workshops ontwikkeld voor medewerkers en adviseurs ter voorbereiding op de advisering voor de meerjarige activiteitensubsidies.

Het Fonds hanteert vanzelfsprekend de Code Cultural Governance. Het Fonds voldoet aan de eisen van de Code (met uitzondering van de zittingstermijn van leden van de Raad van Toezicht, die bij de oprichting in overleg met het ministerie op vijf jaar is gesteld). Het Fonds hanteert de Code als ondergrens; bij het uitoefenen van een publieke taak als die van het Fonds passen soms immers verdergaande eisen. Zo is de Raad van Toezicht nadrukkelijk betrokken bij de strategische beleidskeuzes en is de accountant jaarlijks aanwezig bij een vergadering van de Raad van Toezicht. Het Fonds heeft een ondernemingsraad. Hoewel de omvang van de formatie na de reorganisatie wettelijk geen ondernemingsraad meer vereist blijft deze raad in de periode 2013-2016 voortbestaan. ▶

VERVOLG ► Onderdeel van het in 2011 in de Tweede Kamer genomen besluit over de bezuiniging op kunst en cultuur is een fusie van het Fonds voor Cultuurparticipatie en het Fonds Podiumkunsten. Aan deze fusie is geen bezuinigingsopdracht gekoppeld. Aan beide fondsen gezamenlijk wordt in het beleidskader een plan gevraagd met betrekking tot 'vorm en inhoud' van de nieuwe organisatie. In de loop van 2012 zal worden onderzocht of de twee fondsen meerwaarde kunnen creëren voor de verschillende cultuursectoren door samen te werken en zo ja, waaruit die meerwaarde bestaat. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek zal in de tweede helft van 2012 een voorstel worden geformuleerd ten aanzien van de best daarbij passende organisatievorm. Besluitvorming over de fusie vindt eind 2012 plaats. Met de implementatie wordt op zijn vroegst in 2013 gestart nadat de twee fondsen ieder afzonderlijk hun organisatie hebben heringericht binnen de nieuwe financiële kaders. De geldstromen van de twee fondsen blijven tot en met 31 december 2016 gescheiden.

VERANTWOORDING EN MONITORING

Juist omdat het Fonds zich sinds zijn oprichting in een continu proces van verandering bevindt, besteedt de organisatie veel aandacht aan reflectie op de kwaliteit van haar werk en consequenties daarvan voor de toekomstige manier van werken. Het vergroten van de meetbare effectiviteit van regelingen is hierbij een van de uitgangspunten. Daaruit kunnen ook aanpassingen voortvloeien in de eigen prestatieverantwoording van het Fonds en in de verantwoordingssystematiek voor instellingen. Een voorwaarde om die effectiviteit goed te kunnen meten is de beschikbaarheid van feitelijke gegevens over zowel door het Fonds gesubsidieerde instellingen als de podiumkunsten als geheel. De afgelopen jaren heeft het Fonds daarin flinke stappen gezet door de digitalisering van aanvragen en prestatiegegevens van instellingen via het subsidieregistratiesysteem AIMS, maar ook door te investeren in onderzoek. Het samenspel van inhoudelijke reflectie en gegevensanalyse is een gestaag vorderend proces, dat ook de komende jaren plaatsvindt op verschillende niveaus.

7.1 MET ONDERZOEKERS VAN BUITEN

- De evaluatie van de projectenregelingen en de individuele regelingen door DSP-groep in 2009 heeft geleid tot ingrijpende aanpassingen, met name in de regelingen voor programmering en compositie. Een evaluatie van die hervormingen staat in 2012-2013 op het programma.
- In 2011 is ter voorbereiding op de nieuwe regeling voor meerjarige activiteitensubsidies op basis van beschikbare prestatiegegevens een analyse gemaakt van de mogelijkheden om financiering directer te koppelen aan prestaties. Het effect hiervan bij de uitvoering van de nieuwe meerjarige regeling volgt het Fonds nauwgezet.
- Het Fonds streeft ernaar een gebruikersonderzoek uit te voeren in 2012.
- Sinds 2011 voert het Fonds een meerjarig onderzoek uit naar maatschappelijke meerwaarde van de podiumkunsten, in samenwerking met het Zijlstra Center for Public Control & Governance (zie verder 7.5).

7.2 ZELFEVALUATIE

- Het Fonds bespreekt (de resultaten van) beleid en regelingen in reguliere medewerkersoverleggen en in themabijeenkomsten, waarbij regelmatig adviseurs en/of externe vertegenwoordigers van de sector en van brancheorganisaties worden uitgenodigd.
- Monitoring van door het Fonds ondersteunde instellingen is een belangrijk onderdeel van de kwaliteitsbewaking. Het Fonds heeft voor meerjarig gesubsidieerde instellingen een eigen, uitgebreid systeem opgezet van voorstellingsbezoek, prestatieverantwoording en monitorgesprekken. Dit systeem bevalt, en het Fonds blijft er dan ook mee werken.
- Net als in de voorgaande periode maakt ook in de periode 2013-2016 een uitgebreide zelfevaluatie deel uit van de verantwoordingscyclus.

7.3 VISITATIECOMMISSIE

In de beoordeling van het functioneren van de publieke fondsen is sinds 2009 een centrale rol weggelegd voor een externe visitatiecommissie. Het eerste visitatietraject heeft het Fonds als constructief en waardevol ervaren. Het Fonds is verheugd over het positieve, genuanceerde oordeel dat de commissie eind 2010 bracht. Het rapport reikt zowel handvatten voor verbetering aan als waardering voor de ingeslagen weg in beleid en regelingen. Zo constateerde de commissie: 'Het [Fonds] maakt een gedegen, professionele en zelfkritische indruk. De commissie is aangenaam verrast over de transparante werkwijze en de overtuigingskracht waarmee het Fonds naar buiten treedt.' En: 'De commissie is positief over de beleidsuitgangspunten van het Fonds en de planmatige en krachtdadige wijze waarop deze concreet in regelingen vorm worden gegeven'.

Vragen en aanbevelingen van de commissie betroffen onder meer de druk op de 'creatieve ruimte' in de sector, het belang van eigen inkomsten, een verdere aansluiting tussen vraag en aanbod, impactmeting, objectivering van beoordeling en een zelfstandige visie op internationalisering. Bij het formuleren van het beleid voor de komende jaren heeft het Fonds van deze en andere bemerkingen de vruchten geplukt.

7.4 SECTORONDERZOEK

Het Fonds was de afgelopen beleidsperiode betrokken bij het gezamenlijk initiatief van diverse partijen tot bundeling van sectorgegevens over de podiumkunsten. Daaruit is in 2011 de Podiumpeiler voortgekomen, uitgebracht door de sectorinstituten TIN en MCN. Hiervoor is gebruikgemaakt van gegevens uit tal van bronnen, waaronder het Fonds Podiumkunsten. Met het verdwijnen van deze instituten is het wenselijk dat het initiatief door anderen wordt overgenomen. Het Fonds ziet hierin voor zichzelf in de eerste plaats een taak als toeleverancier van informatie over een deel van de sector. De Boekmanstichting werkt in samenwerking met andere instellingen momenteel aan een plan voor een Cultuurindex Nederland.

7.5 PRESTATIEVOORNEMENS EN -VERANTWOORDING

De mate waarin en wijze waarop het Fonds zijn doelstellingen verwezenlijkt, verantwoordt het jaarlijks aan het ministerie van OCW. Het Fonds werkt in overleg met het ministerie sinds 2011 aan een objectiever formulering van de prestatieafspraken. Daarin zijn voor de periode 2013-2016 een aantal volgende stappen voorzien.

Die zijn mede mogelijk doordat de database van het Fonds inmiddels beter is toegerust voor het genereren van beleidsinformatie. De meest uitgebreide gegevens zijn beschikbaar van de meerjarig gesubsidieerde instellingen. Door het Uniform Subsidiekader zijn de mogelijkheden voor gegevensverzameling van andere regelingen beperkter, maar door relevante resultaten uit het verleden onderdeel te maken van de aanvraagprocedure en een maximum aan toelaatbare informatie op te vragen bij de verantwoording slaagt het Fonds erin ook daar een basis van feiten te verzamelen. Zo kan voor de resultaatverantwoording van doelstellingen bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van deze bronnen:

- **Spreiding over het land:** rapportage van spreiding van standplaats en/of speelbeurten per regeling.
- **Pluriformiteit van verschijningsvormen:** verdeling van toekenningen over disciplines en genres.
- **Stimuleren van innovatie, nieuw werk en talentontwikkeling:** rapportage van aantal en omvang van toekenningen binnen de betreffende instrumenten en een algemene kwalitatieve beschrijving van het type toekenningen. Het betreft hier: innovatietoeslag, nieuwe makers binnen het projectenbudget, nieuwe festivals, werk beurzen theaterauteurs, werkbeurzen en opdrachten compositie.
- **Versterken van de relatie tussen vraag en aanbod, inclusief cultureel ondernemerschap:** kwantitatieve rapportage van het aantal voorstellingen en concerten dat met subsidie van het Fonds is gerealiseerd, kerncijfers van het ondernemerschap van meerjarig ondersteunde instellingen (onder andere gerealiseerde eigen inkomsten, publieksinkomsten, publieksaantallen en het subsidieaandeel van het Fonds), kwantitatieve rapportage van het aantal en de omvang van programmeringssubsidies en evaluatie van de resultaten van de eerste tweejarige periode van de programmeringsregeling.

Prestatiegegevens zijn van betekenis voor de effectiviteit van niet alleen individuele subsidietoekenningen, maar ook van regelingen. Om dat laatste nog preciezer in beeld te krijgen onderzoekt het Fonds bij welke regelingen het op termijn realistisch is ook streefcijfers omtrent in- en uitstroom (aantallen aanvragen en toekenningen) vooraf te benoemen. Daarmee kan tevens nauwkeuriger worden ingeschat welk beslag de uitvoering van een regeling zal leggen op de organisatie. Het Fonds werkt hieraan verder zodra het beleidsplan en de regelingen voor de periode 2013-2016 zijn vastgesteld. Beoogde vernieuwingen in het instrumentarium, zoals drempelnormen, zijn mede van invloed op de wijze waarop prestatievoornemens kunnen worden geformuleerd.

Kwantitatieve gegevens vertellen echter niet het hele verhaal. Het Fonds is van mening dat de waarde van zijn regelingen en kunstsubsidiering in het algemeen niet louter is af te lezen uit aantallen voorstellingen, publieksbereik, omzet en financieringsmix. Ook het maatschappelijk draagvlak van de door het Fonds gesubsidieerde sector wordt daarom betrokken bij de reflectie. Sinds begin 2011 werkt het Fonds daartoe samen met het Zijlstra Center for Public Control en Governance van de Vrije Universiteit Amsterdam aan een langlopend onderzoek naar de maatschappelijke meerwaarde van podiumkunsten, en de wijze waarop zowel het Fonds als door het Fonds ondersteunde instellingen daaraan kunnen bijdragen. Uit dit onderzoek zullen eind 2012 de eerste handvatten volgen om de impact van de subsidie-instrumenten beter te kunnen sturen en meten. Het onderzoek heeft de *public value*-theorie van Mark Moore als basis, gericht op het meten van maatschappelijke waarden bij overheidsinstellingen. Claartje Bunnik en Edwin van Huis bevelen het model in hun publicatie *Niet tellen maar wegen* aan voor culturele instellingen: 'Burgers kunnen bepaalde uitkomsten van overheidshandelen belangrijk vinden, ook als dat hun directe eigen belang niet dient omdat ze hechten aan een bepaalde kwaliteit van de samenleving (...) Volgens Moore ►

VERVOLG ► moet bij publieke organisaties gekeken worden naar drie aspecten: de kwaliteit van de diensten, de kwaliteit van maatschappelijke effecten en de mate waarin burgers vertrouwen hebben in de overheid of de publieke instelling.³ Het model wordt veel toegepast in Groot-Brittannië en de Verenigde Staten, met name ook in de wereld van kunst en cultuur.

³Bunnik & Van Huis, *Niet tellen maar wegen* (Boekmanstudies, Amsterdam 2010), p. 11.

8 SAMENWERKING CULTUURFONDSEN

De cultuurfondsen zijn opgericht om de politieke sturing op de hoofdlijnen van het cultuurbeleid te versterken door het te ontlasten van een gedetailleerde bemoeienis met (artistiek) inhoudelijke beoordelingen en beslissingen. In deze rolverdeling – waarin het primaat van de politiek terecht voorop staat – worden de fondsen niet alleen gezien als deskundig uitvoerder, maar ook als belangrijk initiatiefnemer en beleidsvoorbereider op hun terreinen. Inhoudelijke kennis bij de beoordeling speelt hierin een rol, maar ook de relatieve afstand waarmee fondsen als zelfstandige bestuursorganen tot de politiek en het cultuurveld staan. Juist door die relatieve afstand kunnen fondsen binnen het Nederlandse cultuurbeleid vorm en inhoud geven aan een dynamische wisselwerking tussen beleid en praktijk.

De fondsen en de cultuursector staan de komende periode voor een grote uitdaging. De bezuinigingen maken scherpe keuzes onontkoombaar. Tegelijkertijd willen de fondsen met veel overtuiging bijdragen aan een ondernemende opstelling van de cultuursector en aan een grotere betrokkenheid van de samenleving. Ondanks de moeilijke financiële omstandigheden van dit moment is de veerkracht van de kunst en cultuur in Nederland enorm en het draagvlak daarvoor veel groter dan nu wordt benut.

Al geruime tijd werken de fondsen samen in het zogenaamde fondsenoverleg. Dit overleg voorziet in gezamenlijke strategievorming over diverse overkoepelende en sector overstijgende uitgangspunten, maar is ook gegroeid tot de plek waar de fondsen steeds vaker de handen ineen slaan bij gezamenlijke initiatieven op bijvoorbeeld het gebied van internationalisering. De fondsen gaan hun samenwerking de komende tijd intensiveren.

8.1 INVESTERINGSGERICHTE AANPAK

Het nieuwe beleid van de fondsen zet in op minder subsidieafhankelijkheid door een grotere nadruk op eigen inkomsten van aanvragers. Maar we vinden het evenzeer van belang in de markt van vraag en aanbod juist de vraag naar cultuur te stimuleren.

We onderzoeken of er meer bedrijfsmatige instrumenten kunnen worden ontwikkeld om de kunst financieel te steunen, waaronder een gezamenlijk waarborgfonds voor kredietverlening in de cultuur. Ook zoeken de fondsen naar nieuwe partnerships met maatschappelijke organisaties.

De nieuwe omstandigheden doen een groot beroep op het leiderschap van cultuurinstellingen. Daarom willen de fondsen de totstandkoming van een speciaal leiderschapsprogramma mogelijk maken naar het model van het succesvolle Britse Core Leadership Programme. Daartoe hebben de fondsen gezamenlijk een verzoek van Cultuur en Ondernemen gehonoreerd voor het doen van een haalbaarheidsonderzoek naar o.a. de inhoudelijke opzet, samenwerkingspartijen en financiering van het programma.

8.2 GOVERNANCE EN BEHEER

Aanvragers, maar ook publiek en politiek moeten kunnen rekenen op een even zorgvuldige als transparante opstelling van de fondsen in hun beoordelings- en besluitvormings-systematiek, vastgelegd in een Code of Conduct.

Naar aanleiding van de junibrief van de staatssecretaris hebben de fondsen een eerste slag gemaakt in de verheldering van hun beoordelingsystematiek waaronder de criteria en de samenstelling van commissies. We gaan onderzoeken welke verbetering verder mogelijk is en in welke mate we onze werkwijze meer kunnen harmoniseren. Dat geldt ook voor gebieden als automatisering, arbeidsvoorwaarden, monitoring en evaluatie, en ook de vormgeving van afspraken met instellingen en ministerie. Het huidige model voor prestatieafspraken met OCW willen we in de loop van deze periode in samenspraak met het ministerie herzien zodat de fondsen zich optimaal publiek kunnen verantwoorden over hun werkwijze en resultaten.

8.3 INTERNATIONAAL

Het Nederlandse culturele veld is voor investeringen in de individuele internationale positie afhankelijk van de fondsen, die hun middelen voor internationalisering op hun beurt ontvangen uit de zogenaamde HGIS gelden.

Door de keuzes die zijn gemaakt, dreigen de middelen voor de 'individuele ambities' in de nieuwe cultuurnota 55% lager uit te pakken. Gezien het toegenomen belang van de internationale marktverruiming voor elk van de afzonderlijke werkterreinen pleiten de fondsen er voor dat een groter deel van de HGIS middelen via de fondsen aan het veld beschikbaar wordt gesteld dan nu in de kaders staat aangegeven. De fondsen vinden het in ieder geval ongewenst om over deze middelen met elkaar in concurrentie te gaan met de kans dat gehele sectoren straks geen of disproportioneel geringe toegang hebben tot mogelijkheden voor internationalisering.

Dit alles leidt er toe dat de gezamenlijke fondsen het verstandig vinden nu uit te gaan van ongeveer dezelfde onderlinge verdeling van deze middelen als in het verleden en bij wijze van wensbegroting een beperktere en gelijke reductie van 25% toe te passen op de afzonderlijke historische HGIS budgetten. Dit met uitzondering van het FCP - dat voor het eerst een bescheiden beroep op de middelen doet - en rekening houdend met de recente herverdeling van de werkterreinen tussen Mondriaan Fonds en Stimuleringsfonds voor Architectuur (SfA). In hun visie richten fondsen zich op het bevorderen van internationale mobiliteit en intensieve samenwerking van Nederlandse kunstenaars, producenten en instellingen met buitenlandse partners. Een ambitieus en economisch gezond kunstleven van niveau is anno 2012 ondenkbaar zonder aangesloten te zijn bij de internationale kunstpraktijk in al zijn variëteit. Wat de fondsen betreft zijn de cultuur-intrinsieke en economische doelstellingen van het beleid niet tegengesteld maar liggen ze in elkaars verlengde. Om de positie van de Nederlandse cultuursector op de internationale markt te versterken stellen de fondsen voor om het nu voor hen beschikbaar gestelde HGIS-budget alsnog te verruimen en de fondsen uit te nodigen om in samenwerking met SICA te komen tot het formuleren van een gezamenlijke visie en bijbehorend werkplan.

9 BEGROTING

BATEN

Directe Opbrengsten	
<i>Lager vastgestelde subsidies</i>	300.000
<i>Ingetrokken subsidies</i>	300.000
<i>Overige Inkomsten</i>	-
Indirecte opbrengsten	-
TOTALE OPBRENGSTEN	<u>600.000</u>

Subsidie OCW *)	43.300.000
Projectsubsidie HGIS	1.200.000
Overige subsidies/bijdragen	-
TOTALE SUBSIDIES/BIJDRAGEN	<u>44.500.000</u>

TOTALE BATEN **45.100.000**

LASTEN

Beheerslasten personeel	3.221.200
Beheerslasten materieel	1.203.500
TOTALE BEHEERSLASTEN	<u>4.424.700</u>
<i>Overheadpercentage</i>	<i>9,9%</i>

Verleende subsidies	39.840.000
Overige activiteitenlasten	210.000
TOTALE ACTIVITEITENLASTEN	<u>40.050.000</u>

TOTALE LASTEN **44.474.700**

**SALDO UIT GEWONE
BEDRIJFSUITOEFENING** **625.300**

Saldo rentebaten/-lasten	100.000
Saldo bijzondere baten/lasten	-

EXPLOITATIERESULTAAT **725.300**

*) Exclusief AENA, dit wordt later bekend gemaakt.

9.1 TOELICHTING OP DE BEGROTING

De begroting 2013-2016 is opgesteld conform het voorgeschreven model van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidie Fondsen 2009-2012.

BATEN – DIRECTE OPBRENGSTEN

De begrote baten uit ingetrokken en lager vastgestelde subsidies bedragen in totaal € 600.000 per jaar. Deze zullen waarschijnlijk lager gaan worden dan in de periode 2009-2012 door de invoering van het Uniform Subsidiekader.

Het Fonds zal de baten uit ingetrokken subsidies (begroot op € 300.000), die ter beschikking staan van het bestuur, primair inzetten voor dekking van de extra lasten die voortvloeien uit gehonoreerde bezwaren, om zodoende de verwachte grote druk op de reguliere budgetten enigszins te temperen. Dit geldt voor alle regelingen, behalve de meerjarige activiteitsubsidies. Bij deze regeling kunnen eventuele gehonoreerde bezwaren dermate hoge verplichtingen met zich mee brengen, dat deze uit het Bestemmingsfonds OCW zullen moeten worden gedekt. Het Fonds gaan ervan uit dat de baten uit lager vastgestelde subsidies (€ 300.000 begroot) toegevoegd zullen worden aan het Bestemmingsfonds OCW, net als in de periode 2009-2012.

BATEN – SUBSIDIE OCW

Deze post wordt begroot op € 44.500.000, samengesteld uit € 43.300.000 (toegezegd) regulier subsidie en € 1.200.000 (geschat) projectsubsidie HGIS. Ter vergelijking: OCW-subsidie (inclusief HGIS) in de periode 2009-2012 bedraagt gemiddeld € 63,4 miljoen per jaar.

LASTEN – BEHEER – PERSONEEL

De personele beheerlasten worden begroot op € 3.221.200. Het huidige niveau van deze lasten bedraagt € 3,7 miljoen. Deze bezuiniging wordt gerealiseerd door een inkrimping van de organisatie, met ruim 7 fte (van 51 naar 44). Overigens zal de afslanking van de organisatie eerst rond 1 juli 2013 afgerond zijn. De personele kosten zullen in 2013 daarom hoger zijn dan de gemiddelde € 3,2 miljoen (en de jaren daarna wat lager).

LASTEN – BEHEER – MATERIEEL

Deze worden begroot op € 1,2 miljoen, ongeveer gelijk aan het huidige niveau. Op deze posten valt, helaas, nauwelijks te bezuinigen: afschrijvingskosten op investeringen lopen door, evenals de huurovereenkomst van het kantoor. Op de vergoedingen aan adviseurs kan niet gekort worden: er zal eerder meer dan minder advieswerk zijn, en de kwaliteit van advisering is essentieel.

LASTEN – BEHEER – TOTAAL

De totaal begrote beheerlasten komen uit op € 4.424.700. Deze overhead van 9,9 procent is, conform de opdracht van de Staatssecretaris, niet meer dan 10 procent van het beschikbare subsidiebudget van € 44.500.000. Ter vergelijking: in de periode 2009-2012 bedraagt de overhead 7,5 procent. Deze verslechtering is het gevolg van het verlies van schaalvoordelen. De begrote 9,9 procent betreft het gemiddelde over de vier jaar. In 2013 zal de overhead ongeveer 0,5 procent hoger zijn, door de extra salariskosten in het eerste halfjaar. Vanaf 2014 zal de overhead (structureel) 0,1 tot 0,2 procent lager uitvallen dan deze 9,9 procent.

LASTEN – ACTIVITEITEN – VERLEENDE SUBSIDIES

Meerjarige activiteiten	24.500.000
Projectenregeling	6.325.000
Werkbeurzen en compositie	1.400.000
Programmerings regeling	4.835.000
Internationalisering	1.700.000
HGIS (projectsubsidie)	1.080.000
TOTAAL	39.840.000

LASTEN – ACTIVITEITEN – OVERIGE ACTIVITEITEN

Prijzen	60.000
Discretionair budget	50.000
Onderzoek/Samenwerking fondsen	100.000
TOTAAL	210.000

SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING

Dit wordt gevormd door de directe opbrengsten.

RENTEBATEN

Deze worden, vanwege de momenteel bijzondere lage rentestanden, laag begroot.

COLOFON

Uitgave van het Fonds Podiumkunsten

EINDREDACTIE

Lonnek Kok, MoreTXT

ONTWERP

Lava, Amsterdam

Fonds Podiumkunsten

POSTADRES

Postbus 85974
2508 CR Den Haag

BEZOEKADRES

Koningin Julianaplein 2
2595 AA Den Haag

T +31 (0)70 707 27 00

E info@fondspodiumkunsten.nl

I www.fondspodiumkunsten.nl

© Fonds Podiumkunsten 2012.
Aan de inhoud van dit beleidsplan 2013-2016
kunnen geen rechten worden ontleend.